

Przed nami drugi dzień Dolnośląskiego Kongresu Pamięci Narodowej

22.9.2026 - | Instytut Pamięci Narodowej

Debaty o polityce historycznej i Układzie Warszawskim, finał kongresowej misji „Akta Uczestnika”, historyczny quiz, projekcje filmowe oraz kolejne spotkania z historią poprzez gry, warsztaty i nowe technologie - to tylko część wydarzeń zaplanowanych na drugi dzień Dolnośląskiego Kongresu Pamięci Narodowej. 22 września ponownie zapraszamy do Hali Stulecia we Wrocławiu.

Jakiej polityki historycznej potrzebujemy?

O godz. 10.00 rozpocznie się dyskusja „Jakiej polityki historycznej potrzebujemy?”. Jej uczestnicy podejmą temat znaczenia polityki historycznej w budowaniu świadomej wspólnoty, roli faktów, edukacji i otwartej debaty, a także współczesnych sporów o pamięć i znaczenia dyplomacji międzynarodowej.

Dyskusję poprowadzi dr hab. Kamil Dworaczek z IPN. Udział wezmą: płk Adam Jawor, członek Rady Bezpieczeństwa i Obronności przy Prezydencie RP, dr hab. Tomasz Głowiński, prof. UWr z Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. dr hab. Andrzej Nowak z Kolegium IPN i Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz prof. dr hab. Wojciech Polak z Kolegium IPN i Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

35 lat od rozwiązania Układu Warszawskiego

O godz. 11.45 zapraszamy na debatę poświęconą Układowi Warszawskiemu w 35. rocznicę jego rozwiązania. Eksperci przyjrzą się znaczeniu utworzonego w 1955 r. sojuszu państw bloku wschodniego, jego roli w systemie politycznej i militarnej dominacji Związku Sowieckiego oraz okolicznościom jego upadku.

Spotkanie poprowadzi dr hab. Daniel Koreś z IPN, a w dyskusji uczestniczyć będą dr Jacek Jędrusiak z Uniwersytetu Wrocławskiego, dr hab. Grzegorz Hryciuk, prof. UWr z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz dr hab. Sławomir Cenckiewicz, członek Rady Bezpieczeństwa i Obronności przy Prezydencie RP.

Kongresowa misja z finałem

Drugiego dnia zakończy się także towarzysząca Kongresowi akcja „Akta Uczestnika”. Specjalna mapa, zaprojektowana w stylistyce dawnych akt personalnych i dokumentacji archiwalnej, prowadzi uczestników przez wybrane przestrzenie Kongresu. Odwiedzając oznaczone stanowiska i wykonując kolejne zadania, zbierają oni pieczęcie potwierdzające przejście kolejnych etapów historycznej misji.

Po skompletowaniu wymaganych pieczęci uczestnicy będą mogli zgłosić się do punktu „Akta personalne – finał”. Tam nastąpi weryfikacja dokumentu, nadanie mu statusu „AKTA KOMPLETNE” oraz zakończenie całej kongresowej ścieżki i odbiór nagrody.

Historia poprzez zabawę i nowe technologie

Przez cały drugi dzień ponownie dostępne będą strefy edukacyjne przygotowane przez oddziały i biura IPN z całego kraju. Uczestnicy będą mogli korzystać z gier, aplikacji i stanowisk VR, odwiedzać wystawy, brać udział w warsztatach oraz poznawać różne obszary działalności Instytutu.

W programie znajdzie się m.in. konkurs historyczny „1 z 12”, w którym wiedza spotka się z formułą dynamicznego quiz-show. Na uczestników czekać będą również robot rysujący AI, tworzący portrety stylizowane na postacie z różnych epok, oraz multimedialna instalacja Mosaix, w której wykonywane na miejscu fotografie złożą się na wspólną wielkoformatową mozaikę.

Nie zabraknie również warsztatów sitodruku oraz turnieju „Konspira” – strategicznej gry osadzonej w realiach podziemia antykomunistycznego lat 80.

Drugi dzień w Kinie Memoria

Kolejne propozycje przygotowało Kino Memoria. Widzowie zobaczą m.in. film „«Gdy rzucą nam wyzwanie...». Henryk Urbanowicz (1926-1949)” w reżyserii Jarosława Szostki, przybliżający losy młodego harcerza i żołnierza brygad wileńskich Armii Krajowej.

W programie znalazła się także „Ucieczka” w reżyserii Rafała Brylla – historia Barbary Gancarczyk ps. „Pająk”, żołnierki Armii Krajowej i uczestniczki Powstania Warszawskiego, której wojenne losy związane były również z Wrocławiem. Film „Ta nasza młodość... Strajki studenckie '88 '89” w reżyserii Alicji Grzymalskiej przypomni natomiast protesty wrocławskich studentów i działalność Niezależnego Zrzeszenia Studentów pod koniec lat 80.

Wrocławskie historie na Kongresie

Szczególne miejsce w programie Dolnośląskiego Kongresu Pamięci Narodowej zajmują historie związane z Wrocławiem i Dolnym Śląskiem.

Jedną z nich przybliży Strefa Pomarańczowej Alternatywy. Archiwalne fotografie, oryginalne artefakty oraz materiały poświęcone happeningom pozwalają poznać fenomen jednego z najbardziej charakterystycznych ruchów kontrkulturowych lat 80. Jego symbolem stały się krasnoludki, które z czasem na trwałe wpisały się również w tożsamość współczesnego Wrocławia.

Historię Pomarańczowej Alternatywy uczestnicy będą mogli poznawać także poprzez film dokumentalny Mirosława Dembińskiego z 1988 r. oraz warsztaty graffiti szablonowego. Wykorzystując wzory inspirowane historycznymi szablonami i hasłami, będzie można samodzielnie wykonać odbitki oraz nadruki. Dla najmłodszych przygotowano warsztaty tworzenia czapeczek krasnoludków.

Wrocławskie odniesienia pojawią się również podczas turnieju „Konspira” – część misji i postaci występujących w grze została zainspirowana prawdziwymi wydarzeniami i osobami związanymi z Wrocławiem lat 80.

Do lokalnej historii nawiązuje także wystawa „Wrocław 1948. Stolica Polski”. Ekspozycja przybliży pierwsze powojenne lata miasta oraz dwa ważne wydarzenia z 1948 r. – Wystawę Ziem Odzyskanych i Światowy Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju. Pokazuje je na tle ówczesnej sytuacji politycznej i umacniania się władzy komunistycznej w Polsce. Fotografie, materiały prasowe, dokumenty, fragmenty przemówień i wspomnienia pokazują zarówno oficjalny, propagandowy obraz Wrocławia, jak i codzienną rzeczywistość jego mieszkańców.

Drugiego dnia na uczestników będzie czekać również stanowisko 16. Dolnośląskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

Wszystkie strefy, wystawy i atrakcje Dolnośląskiego Kongresu Pamięci Narodowej będą dostępne w Hali Stulecia we Wrocławiu. Zapraszamy 22 września na drugi dzień wspólnego odkrywania historii.

Dolnośląski Kongres Pamięci Narodowej został objęty patronatem honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego.

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/247818,Przed-nami-drugi-dzien-Dolnoslaskiego-Kongresu-Pamieci-Narodowej.html>